

NIKOLA IVANIŠIN

ANTE FRANIĆ
Filozofski fakultet u Zadru
Faculty of Philosophy in Zadar

UDK/UDC: 929 IVANIŠIN
Stručni članak
Professional paper

Primljeno
Received : 1989-02-28

Sve bitne osobine pojedinca odražene su u njegovu dijelu i djelovanju. Kad je riječ o Nikoli Ivanišinu – ta se opća istina potvrđuje u apsolutnoj potpunosti: posvemašnja podudarnost njegove ljudske i stvaralačke ličnosti očituje se gotovo u svakom detalju. Tko ga išta bolje poznaje kao čovjeka, prijatelja, kolegu, nastavnika ili sugrađanina, jednostavnije rečeno, kao Nina, lako će ga prepoznati u njegovim tekstovima. A tko ga osobno ne poznaje, može ga upoznati čitajući njegove tekstove. U svim vidovima njegova djelovanja, kao književnog povjesničara, kritičara, esejiste, profesora i javnog radnika, pokazuju se sva svojstva i odlike njegova osebujna temperamenta, neovisnost duha, originalnosti mišljenja i iskaza, sklonosti prema literarnom načinu izražavanja. Ta njegova svojstva doprinose živosti stila, jasnoći izraza, preciznosti misli i čitljivosti svega što je napisao.

U svim Ivanišinovim tekstovima, kako je to već zapaženo, od samih njegovih početaka bavljenja književnošću, evidentna je njegova »sklonost naglim, neočekivanim, često paradoksalnim, intuitivnim zaključcima, njegova nemirna rečenica i znatni kritički elekticizam praćen snažnom indetifikacijom i emocionalnim odnosom s predmetom«, a jednako tako sva njegova djela »otkrivaju mnoge konstante autorova nemirna kritičarskog stila, njegove svjesne pleonazme, upotrebu kolokvijalnih izraza i kolokvijalnog diskursa, zbunjujuće konstrukcije i svjesno opstruiranje čvršće metodologijske zasnovanosti«. (Slobodan P. Novak)

Kao kreativan sljedbenik Antuna Barca – čiji bi se naučni metod mogao okarakterizirati kao biografsko-doživljajni pristup piscu i djelu – Ivanišin je, slijedeći svoje osobne duhovne predispozicije i vlastite uvide u prirodu predmeta izučavanja, primjenjivao raznolike metodološke postupke, nikada ne robujući jednom metodi ili kritičarskoj »školi«, bila ona moderna ili modernistička, pozitivistička, biografska, tzv. profesorska, impresionistička, stilistička, strukturalistička ili kakva druga. Metodologijski Ivanišin je zapravo polivalentan tip istraživača, koji ne uvažava ne samo »pravila svoje pravilničke profesorske profesije« (S. P. Novak), nego ne uvažava ni druga stroga pravila drugih metoda. Stoga se za njega u tom pogledu može reći da je tipičan metodološki eklektik u pozitivnom značenju tog izraza.

Znanstveni opus Nikole Ivanišina još je u nastajanju, ali ono što je već napisao predstavlja djelo koje imponira i količinom i kakvoćom. Među

više od 180 bibliografskih jedinica raznolika sadržaja i različita opsega, nalazi se šest knjiga, odnosno većih cjelina volumena knjige. Samo po tim knjigama njegovo ime ulazi u red plodnijih historičara i kritičara među hrvatskim filozofima. A djela koja upravo stvara ili će ih još stvoriti njegov će opus znatno uvećati, a književnopovijesne i književnoteorijske uvide i spoznaje (primarno) o hrvatskoj književnosti uvelike će proširiti i produbiti novim saznanjima i osvjetljenjima. Dok se njemu u počast priprema ovaj svezak *Radova*, u tisku mu se nalazi knjiga *Fenomen književnog ekspresionizma*, u kojoj se nalazi i opsežno i vrlo zanimljivo poglavlje »Evropski književnohistorijski i likovni okvir ekspresionizma« s ilustrativnim likovnim prilozima. Upravo završava rukopisnu knjigu od oko 300 kartica pod naslovom *Krleža – krležijanstvo – krležijana*, koja će – sudeći samo po Ivanišinovu etičkom i intelektualnom nonkonformizmu i kritičarskoj otvorenosti – izazvati pažnju stručne javnosti.

Postavši 1951. asistentom u Historijskom institutu Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Dubrovniku, otkrivši sâm građu o dubrovačkom slovinstvu, a na poticaj Antuna Barca i Mirka Deanovića, izradio je doktorsku disertaciju »Časopis *Slovinac* i slovinstvo u Dubrovniku 1878–1884«, koju je obranio 1957. na zagrebačkom Filozofskom fakultetu. Za vrijeme šestogodišnjeg asistentovanja u dubrovačkom Institutu počeo je objavljivati stručne i znanstvene priloge u *Analima instituta*, zagrebačkoj Republici i *Dubrovačkom vjesniku*. Ti prvi radovi, nastali malo nakon diplomiranja kod Antuna Barca i u uvjetima izravnog dodira i uvida u bogatu građu i dokumentaristiku dubrovačkog Instituta, jasno nagovještaju temeljne i trajne odrednice budućeg zrelog istraživača: »poštovanje prema činjenici i ljubav prema književnosti kao umjetničkom aktu«. (I. Frangeš)

U okvirima tih odrednica, nakon prelaska u Zagreb godinu dana poslije Barčeve smrti, krajem 1956, za asistenta na bivšoj Barčevoj katedri, a osobito nakon odlaska na zadarski Filozofski fakultet 1959, započinje Ivanišinov vrlo plodan znanstvenoistraživački i nastavnički period. Od tada će on objavljivati svoje brojne radove u mnogim jugoslavenskim i inozemnim periodičkim publikacijama, kako je to vidljivo iz kronologijski uredene njegove bibliografije.

Poslije objavljivanja radnje »Časopis *Slovinac* i slovinstvo u Dubrovniku 1878–1884« (1962), pojavila se druga veća cjelina, knjiga *Dubrovačke književne studije* (1966). U toj knjizi u studiji o Gundulićevu *Osmanu* Ivanišin je, pored orginalne interpretacije toga monumentalnog spjeva, pokazao poseban smisao uočavanja uzajamnih suodnosa između književnih i likovnih fenomena. Kao što je tada basreljefe na Gundulićevu dubrovačkom spomeniku povezao s pjesničkim tekstom u Gundulićevu eposu, tako će mnogo kasnije korelativno zahvatiti likovni i književni aspekt fenomena ekspresionizma. Tu sklonost u njemu probudio je Cvito Fisković za vrijeme Ivanišinova rada u dubrovačkom Institutu, kojim je Fisković tada rukovodio. Osim te o Gunduliću i one o dubrovačkim Slovincima i književnom životu u Dubrovniku prošlostoljetnih osamdesetih godina, značajne su u toj knjizi još dvije studije, ona o Ivi Vojnoviću, kojim će se Ivanišin trajno

znanstveno zanimati, i ona o Albertu Haleru, svom dubrovačko-gimnazijskom profesoru, koji mu je svojim kročeanskim esteticizmom još u gimnazijsko doba inicirao kritičko prosuđivanje o mogućim metodskim pristupima književnim pojavama. Pišući tu studiju o Haleru, inače prvu opsežniju raspravu kod nas o tom autoru, Ivanišin je s pozicija Barčevih književno-povijesnih i književnoteorijskih referencija povukao zanimljivu i instruktivno-poticajnu paralelu između ta dva svoja profesora, dva značajna istraživača hrvatske književnosti. Dao je prednost Barčevu metodu otkrivanja »veličine malenih« nasuprot Halerovu nepriznavanju ni »veličine osrednjih« stvaralaca, za koje su Ivanišini vršnjaci bili »sentimentalno vezani«, a »za koje je Haler dokazivao da nisu pjesnici« (na primjer, P. Preradović). Iz te i takve kritičke konfrontacije dvaju metodskih pristupa Ivanišin je započeo izvoditi i izgrađivati vlastite metodske pristupe, po kojima je – uz doživljajno prosuđivanje o estetskim vrednotama – neophodno i djelo i pisca promatrati u historijsko-književnom kontekstu iz suvremene retrospektive i sa suvremenim pogledima i mjerilima.

Prešavši na zadarski Filozofski fakultet, Ivanišin je uplovio u svoj pravi duhovni element, u medij koji je njegovoj duhovnosti najviše odgovarao. Tu je, kao samostalan predavač, u svakodnevnu i živu kontaktu sa studentima, osobito u predavanjima (što ih njegovi studenti s ugodom pamte) i seminarima (kojima nije nedostajalo iskričave polemichnosti), mogao nespunito iskazivati mnoge osobine svoje individualnosti, ponajprije predavačke vještine i svestranu i produbljenu moć doživljavanja književne umjetnosti. Tu je, kao autonoman i pasioniran istraživač, studiozno pripremajući predavanja i seminare, te ponovno iščitavajući već iščitane tekstove, mogao u okvirima propisanih programa iznalaziti teme, pisce i djela prema vlastitom afinitetima.

U tom je razdoblju, u tim šezdesetim godinama, sav okrenut izvornim književnim djelima i svojim studentima, provjerio i učvrstio neke temeljne spoznaje s kojima će prilaziti proučavanju književnosti i na kojima će dosljedno kasnije ustrajati. Prije svega, spoznao je na osnovi vlastitog istraživanja (a ne povodenjem za filozofsko-estetskim teorijama) da iz same književnosti kao konkretne tvorevine izviru (i moraju izvirati) književno-teoretska i filozofsko-estetska uopćavanja, a ne obratno. Zato je on samu književnost nastojao književnoteorijski promatrati i tumačiti samim književnim djelima, a ne uopćenim i unaprijed zadatim i konstruiranim književnoteoretskim modelima, izvedenim prema uzorcima iz drugih, mahom stranih književnih i nacionalno-kulturnih miljea. Od književnosti treba ići prema književnoj teoriji, a ne od kanona i modela književne teorije prema književnosti – znao je često kazati svojim studentima i mladim suradnicima u istupima o književnosti i književnoj teoriji. Jednu drugu svoju temeljnu spoznaju, koju nije tako eksplikativno deklarirao, ali koja je diskretno prisutna u mnogim njegovim radovima i predavanjima, genetski je (može se s razlogom pretpostaviti) oslonio na svoje viđenje i shvaćanje Barčevih i Krležinih nazora o estetsko-etičkoj i društvenoj funkciji umjetnosti i (nehotičnoj) angažiranosti stvaraoca. Ta bi se Ivanišinova

spoznaja mogla, naravno uvjetno i pojednostavljeno rečeno, detinirati riječima: da estetsko i etičko koegzistiraju u harmoničkoj simbiozi u svakom pravom umjetničkom djelu, i to tako da se tek analitičkim postupkom (dakle, nasilno) može odvojiti jedno od drugoga. Koliko je u toj Ivanišinovoj spoznaji prisutno njegovo kritičko prosuđivanje o kroćeanskom esteticizmu (bilo Halerova tipa, bilo izvornog od samog B. Crocea) – teško je precizno odrediti.

U znaku i tih spoznaja otada su nastajale Ivanišinove studije, ogledi i članci, koje će, pošto su ih najprije čuli njegovi studenti ili drugi slušaoci na raznim skupovima, biti objavljavani u mnogim periodičkim publikacijama, a potom neki uvršteni u zasebne knjige.

U narednoj knjizi, s odlično pogodnim i adekvatnim naslovom *Tradicija eksperiment avangardu* (1975), riječ je o modernoj hrvatskoj lirici u rasponu od A. Kovačića i S. S. Kranjčevića preko J. P. Kamova do Krleže i A. B. Šimića, sve u znaku tekovina književne tradicije, eksperimentiranja i avangardističkih nastojanja tih i nekih drugih pjesnika u nacionalnim i internacionalnim komparativističkim okvirima, i to s posebnim obzirom na fenomen i optičke nijanse ekspresionizma uopće i ekspresionizma u hrvatskoj književnosti napose. U namjeri da osvijetli i protumači pojave ekspresionizma u hrvatskoj književnosti Ivanišin je uspostavio njegovu genezu od Kovačićeve *Metamorfoze* (1878) do A. B. Šimićevih *Preobraženja* (1918–20). U zasebnom poglavlju (»Evropski okvir«), radenom na osnovi proučavanja brojnih ekspresionističkih publikacija, studiranja kataloga i ekspresionističkog slikarstva (u Münchenu i Berlinu), dao je analitičko-sintetski prikaz hrvatske moderne lirike u evropskim književno-likovnim okvirima i kontekstu. U toj je knjizi do većeg izražaja došla Ivanišinova sklonost i sposobnost da prividno nepovezanim elementima, slobodnim kombinacijama, gotovo intuitivnim postupcima, pojedine književne pojave iz različitih vremena i sredina sinhronijski povezuje i analizira, a zatim, iz osmišljene analize, izvede uvjerljive i egzaktno sinteze i zaključke. Ta je knjiga, sudeći prema kritičarskim odjecima, malo poslije svoga izlaska ušla u red nezaobilaznih književnopovijesnih djela o hrvatskoj modernoj lirici.

Knjiga *Ljudi djela uspomene*, štampana (1978) tri godine poslije pret hodne, sačinjena je od odabranih tekstova što ih je autor napisao i objavio u proteklih tridesetak godina. Kao što joj i naslov donekle kazuje, ona je tematski raznorodna i metodski neujednačena, što joj daje privlačnost a ne oduzima konzistentnost. Njome je dat svojevrsan presjek kroz (hrvatsku) kulturu i književnost u širem vremenskom rasponu a prema tematskim afinitetima autora. U tzv. dubrovačko-hvarskom poglavlju, osim poetske interpretacije poetskog u Hektorovićevu »Ribanju i ribarskom prigovaranju«, zanimljivo je književnopovijesno kompariranje Marina Držića i Điva (Ivana) Gundulića. U toj usporedbi, nastaloj 1967, među ostalim, naslućeno je saznanje koje će dvadesetak godina kasnije (na prijelazu iz 1988. u 1989, a u povodu 350. obljetnice smrti i 400. obljetnice rođenja Gundulića) biti isticano i obrazlagano u raspravama drugih autora: da je, naime, naprama Držiću, kojem je značenje od sredine ovog stoljeća poraslo

zahvaljujući i kazališnim režiserima i teatarskim izvedbama, Gundulić značajniji i monumentalniji stvaralac, po svom stvaralačkom profilu i književnim dometima. U sljedećem tematskom krugu (J. G. Herder i ilirizam) prikazane su, komparativistički, idejne i književne relacije između iliraca i toga uglednog Nijemca, filozofa i književnika, utemeljitelja filozofije povijesti, ljubitelja narodne usmene poezije, koji je svojom kritikom germanske »destrukcije« i isticanjem slavensko-misionarskog humaniteta snažno djelovao na hrvatske pisce ilirizma. Ti su tekstovi zapaženi i citirani i u njemačkoj znanstvenoj literaturi (W. Gesemann, R. Lauer i dr).

U istu knjigu uklopljeno je i nekoliko književnopovijesnih zapisa-fragmenta o Vatroslavu Jagiću, rađenih pretežno na temelju proučavanja korespondencije dvojice velikana hrvatske filologije, Jagića i Bogišića, pod ovim naslovima: »Neka djelo nastavi Akademija«, »Studijski boravak u Dubrovniku«, »U tudini«, »Upornost glavnog urednika«. Te je zapise Ivanišin oslonio i na opsežnu svom radu (s više od 90 stranica štampanog teksta) »Jagićeva pisma Valtazaru Bogišiću«, dovršenom još 1954, a objavljenom u *Arhivskom vjesniku* (Zagreb, 1961/62, br. 4/5). Osim predgovora, bilježaka i popisa pisama, taj rad sadrži tekstove 104 Jagićeva pisma Bogišiću u vremenu od 1866. do 1906. Ta je korespondencija, uz onu F. Rački-J.J. Strossmayer, veoma značajna građa za izučavanje hrvatske povijesti u rasponu spomenutih godina. Svi ti Ivanišinovi tekstovi o Jagiću nezaobilazni su u proučavanju naznačenog perioda i samog Jagića, o čemu svjedoči i činjenica da je s tim tekstovima Ivanišin, iako nepozvan i neprisutan na simpoziju u povodu šezdesete godišnjice Jagićeve smrti u Zagrebu 1983, prisutniji od većine pozvanih – po bilješkama i citiranjima u *Zborniku* (1986), nastalom od pročitanih referata na tom simpoziju.

Osim spomenutih tema, knjiga *Ljudi djela uspomene* sadrži još i zanimljive rasprave o E. Kumičiću, o hrvatskoj modernoj na Jadranu, Milanu Begoviću, Vladimiru Nazoru u Zadru, tri intimna i za Ivanišinov znanstveni habitus karakteristična zapisa o Barcu, prikaz o »analizi--sintezi« u Barčevu djelu i pregled književnosti narodno-oslobodilačke borbe.

Ivanišinova knjiga *Grada Dubrovnika pjesnik* (1984), nije, kako bi se moglo pomisliti, knjiga o samom Ivu Vojnoviću kao pjesniku Dubrovnika. Iako je u njoj centralna figura Ivo Vojnović, ona problematski dodiruje mnoge relevantne pojave u hrvatskoj književnosti od prvoga Vojnovićeva nastupa u Šenojnu *Vijencu* 1880. do najnovijih scenskih izvođenja Vojnovićevih drama, i to stoga što se, prema Ivanišinovim riječima, Vojnović »jedino kao pjesnik Dubrovnika mogao iskazati i kao jedinstven stvaralački konstruktor između velikog A. Šenoe i velikog M. Krleže.« O tome reljefno govore i sami naslovi dvaju središnjih poglavlja knjige (*Pjesnik Dubrovnika*, *Između A. Šenoe i M. Krleže*), a pogotovo neki podnaslovi kao što su *Brškanje moga Iva*, *Svoju je dušu zapisao dram!*, *Dubrovačka geneza Dubrovačke trilogije*. *Vukova narodna pjesma* i *Vojnovićeva drama*, *Utjecaj na stvaralaštvo M. Begovića*, *Preko F. Galovića do Krleže*, *Krležine indicije u Vojnovićevu stvaralaštvu*, *Kako je Tonko Lonza glumio gospara Orsata*. Posebnu vrijednost u knjizi čine tri uvodna zapisa, u kojima su, Ivanišinu

svojtvenim »asocijativnim« kombinacijama i smislom nabijenim izričajima, koncentrirano data sva značajnija saznanja i ocjene u golemoj literaturi o Vojnoviću. I ta knjiga, kao sve ostale Ivanišinove, nije pisana s unaprijed stvorenom odlukom da bude knjiga, već se ona »radala napreskok«, u dužim vremenskim rasponima, od ljeta 1950, kada je autor kao student »gledao Gavellinu stvaralački poticajnu predstavu *Dubrovačke trilogije*«, pa gotovo do njezina izlaska iz tiska, kad je napisana krležinskim stilom studija o krležinskim indicijama u Vojnovićevu stvaralaštvu. Ta je knjiga 1985. dobila »Nagradu za znanost« informativnog dnevnika *Slobodna Dalmacija*.

U mnogim drugim studijama, esejima i člancima naučnog i stručnog karaktera Ivanišin je na svoj način zahvatio široku lepezu književnih i kulturoloških problema, zalazeći kadšto i u druga tematska područja i u problematiku ostalih (ne samo hrvatskih) jugoslavenskih i evropskih prostora.

Osim u spominjanim, pisao je još o mnogim drugim stvaraocima (o nekima u više navrata). Tako na primjer, pisao je o P. Preradoviću, V. S. Karadžiću, J. Čedomilu, V. Caru Eminu, R. Kataliniću Jeretovu, M. Caru, A. G. Matošu, M. Begoviću, M. Kombaču, I. Andriću, M. Baloti, D. Gervaisu, A. Cesarcu, V. Desnici, Dobrici Čosiću, M. Deanoviću, C. Fiskoviću, A. Schmausu, N. Preobraženskom, Ž. Jeličiću, V. Gligoriću, E. Štamparu, Š. Barbariću, S. Kastropilu, K. Milutinoviću, slikaru M. Berberu i drugima. Pisao je o liku žene u usmenoj narodnoj poeziji, o čakavštini, o žurnalizmu, o liku ruskog vojnika u hrvatskoj lirici, o doživljajima s puta po Njemačkoj 1969, o svojim studentima u slavističkom seminaru, o nastavi književnosti, predgovore knjigama drugih autora, razne novinske članke i bilješke.

O Ivanišinu i njegovim knjigama pisali su recenzije, eseje, prikaze i članke R. Bogišić, F. Švelec, M. Šicel, V. Žmegač, M. Vaupotić, S. P. Novak, K. Milutinović, K. Nemeč, I. Perić, M. Dorkin, N. Jurica, T. M. Bilosnić, A. Franić i dr. Ivanišinove knjige i ostale tekstove opširnije su citirali mnogi autori: J. Badalić, J. Šidak, A. Flaker, R. Bogišić, V. Pavletić, S. Korać, N. Batušić, Z. Vince, V. Janković, N. Stipčević, S. Lasić, D. Pavlović, M. Pantić, P. Palavestra, R. Vučković, J. Martinović, U. Kisić, K. Milutinović, M. Živančević, A. Spasov, V. Vuković, M. Cabrajec i dr. Njegovo ime i djela opširnije spominju strani autori: A. Cronia (Padova), V. Morpurgo (Bari), J. Kornhauser (Krakow), R. Lauer (Göttingen), M. Kvapil (Prag), G. Safronov i P. Andrejič (Lenjingrad), te naši autori u inozemstvu: S. Lasić (Amsterdam), Z. Konstantinović (Innsbruck) i drugi.

Iz ovoga kratkog prikaza stručne i znanstvene djelatnosti Nikole Ivanišina može se ocijeniti zašto je zadarski Filozofski fakultet posvetio ovaj svezak *Rudova* svom tridesetogodišnjem članu u povodu njegovih 65 godina života.

Biografski podaci

Rodio se 18. rujna 1923. u Trebinju, a u Dubrovniku pohađao i završio osnovnu školu i gimnaziju 1931-1943. Kao suradnik narodno-oslobodilačkog pokreta od 1941, u toku je rata više puta zatvaran, a u fašističkom logoru proveo je sedam mjeseci. U partizanima je bio borac IV. udarne brigade XII. divizije. Nosilac je medalje za hrabrost i ima status boreca od 1941. Član je KPJ/SKJ od 1945. Kao ratni dopisnik u Slavoniji nastavio je raditi u redakciji *Glasa Slavonije* u Osijeku sve do rujna 1945. Od tada do listopada 1946. odgojitelj je u Muškom dačkom domu u Dubrovniku, a zatim do veljače 1951. studirao je u Zagrebu na Filozofskom fakultetu studijsku grupu serbo-croatistike, rusistike i talijanistike, zblizivši se s profesorima A. Barcem, J. Badalićem i S. Ivšićem. Na prijedlog A. Barca bio je nagrađivan kao student od tadašnjeg ministarstva za prosvjetu i rektora Sveučilišta.

Od travnja 1951. do listopada 1956. u svojstvu asistenta radio je u Historijskom institutu JAZU u Dubrovniku, gdje je bio jedan od pokretača a zatim i odgovorni urednik časopisa *Dubrovnik 1955/56*, kad je pripremio dvobroj tog časopisa s posvetom Ivu Vojnoviću. Tada je postao članom Vijeća dubrovačkih ljetnih igara. Tokom 1954. i 1955. bio je na kraćem studijskom boravku u Grčkoj i Francuskoj. Nakon smrti Antuna Barca izabran je za asistenta na Katedri za noviju hrvatsku književnost na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, koje je rukovodilac postao Ivo Frangeš. Doktorsku je disertaciju obranio u lipnju 1957. pred komisijom Mirko Deanović, Ivo Hergešić i Ivo Frangeš, te stekao doktorat nauka iz područja književnosti. Od listopada 1958. do srpnja 1959. bio je stipendist J. G. Herderova instituta u Marburgu An der Lahn.

U travnju 1959. izabran je za docenta novije hrvatske književnosti na Filozofskom fakultetu u Zadru, gdje je 1965. postao izvanredni a 1969. redovni profesor. Na tom je fakultetu više od 25 godina bio rukovodilac Katedre jugoslavenskih književnosti, odnosno Odsjeka (Zavoda) za slavistiku, na kojoj je dužnosti i danas. Na tom je Fakultetu vršio i mnoge druge dužnosti: prodekan, dekan, predsjednik Savjeta fakulteta, voditelj raznih komisija i odbora. Na Sveučilištu u Splitu bio je član raznih tijela upravljanja. Bio je odgovorni urednik *Bibliografije radova nastavnika i suradnika* Filozofskog fakulteta u Zadru (1970. i 1981). Kao glavni urednik uredio je *Radove* posvećene 20. godišnjici djelovanja Fakulteta (1976).

Za boravka u Marburgu 1959. držao je predavanja na Herderovu institutu, a 1965. po pozivu držao je predavanja kao gost-profesor predavanja u Münchenu (A. Schmaus) i Filozofskom fakultetu u Krakovu (A. Zaręba).

Tokom 1962. i 1963. kao stipendist DAAD-a, boravio je u Münchenu četiri mjeseca, gdje je proučavao njemački likovni i književni ekspresionizam. S istim zadatkom boravio je u Münchenu devet mjeseci u toku 1968/69. kao stipendist A. Humboltove zaklade. Na osnovi tih istraživanja

nastala je knjiga *Tradicija eksperiment avangarda*, za koju je 1978. dobio Republičku nagradu »Božidar Adžija«. Za knjigu *Grada Dubrovnika pjesnik* dobio je 1985. nagradu za znanost *Slobodne Dalmacije*.

Od 1982. do 1984. bio je direktor Jugoslavenskog seminara za strane slaviste i glavni urednik njegovih dviju publikacija (br. 33/34. i 35).

Član je Savjeta postdiplomskog studija »Povijest književnosti i teorija književnosti« u organizaciji Sveučilišta u Zagrebu sa sjedištem u Dubrovniku.

Član je društva književnika Hrvatske.

Sudjelovao je kao referent na mnogim domaćim (jugoslavenskim) i međunarodnim slavističkim kongresima (Sofija, Prag, Varšava, Zagreb-Ljubljana) i na mnogim drugim naučnim i stručnim skupovima (npr. na međunarodnom simpoziju »Morgersdorf« u Koszegu sa zapaženim referatom »Hrvatska književnost između dva rata«), a kao predavač na nekoliko postdiplomskih studija.

Suradivao je u edicijama JAZU, SANU, akademije DDR i u drugim publikacijama. Bio je urednikom raznih književnih edicija i zbirki pjesama, a 1978. priredio je *Antologiju književnosti narodnooslobodilačke borbe* i za nju napisao opširniji predgovor i komentare s bilješkama. Suradnik je projekta *Prošlost Zadra*, za koji obrađuje temu »Književnost Zadra od 1797. do 1941«. Desetak je godina nosilac (koordinator) teme »Književnost u dalmatinskoj periodici do 1941«. u sklopu republičkog projekta »Književnopovijesna, književnoteoretska i komparativistička istraživanja hrvatske književnosti na Jadranu«.

Za trideset godina djelovanja u Zadru bio je mentor brojnim doktorandima i magistrandima. Napisao je velik broj ocjena doktorskih i magisterskih radnji, kao i stručnih ocjena za izbor u znanstveno-nastavna zvanja sveučilišnih nastavnika. Po njegovim uputama veoma je velik broj studenata svih generacija izradio diplomske i seminarske radnje.

* *
*

Profesor po profesiji, učenjak po vokaciji, književnik i retor po darovitosti, mnogostruk po javnom djelovanju, nonkonformist po etičkim nazorima, optimističan po naravi, živahan po temperamentu, drug, prijatelj i kavalir po ophođenju, Hercegovac po rođenju, Dubrovčanin po kulturi odgoja, Zagrepčanin po studiranju, Zadraničanin po sveukupnom ljudskom i duhovnom sazrijevanju, komunist po uvjerenju, Hrvat po nacionalnosti, Jugoslaven po opredjeljenju – Nikola je Ivanišin ujedno sve to, a iznad svega pasionirani istraživač književnosti i humanist internacionalističke provenijencije.